

פרק ו / חידוש בניית בית המקדש בימי דריווש

הצרה: הפרק כתוב בארמית, לכן אכתוב את התוכן שלו, ולא תרגום מילולי.

פסוקים א-ב: מציאת הצהרת כורש בגנזכי (ארכיון). מקום בו נאספים ונשמרים כל מיני מסמכים, מכתבים, תעודות, טפסים) המלך.

חידוש בניית המקדש מפתיע את המושלים הפרסיים ובראשם את תתני הפחה של עבר הירדן ששולח אגרת שטנה למלך דריווש ומבקש להפסיק את הבנייה. הוא בקש לברר אם אכן כורש נתן אישור ליהודים לבנות את בית המקדש. לכן דריווש ציוה לחפש את האישור הקדום לכך שמותר ליהודים לבנות את המקדש בירושלים, הלא היא הצהרת כורש. ואכן נמצאה הצהרת כורש בגנזי המלך.

ג-ה: תוכן הצהרת כורש

נזכר בהצהרת כורש: כורש הרשה ליהודים לעלות לארץ והרשה להם לבנות את בית המקדש. כורש אף הרשה לעולים לקחת מכלי המקדש לארץ.

ו-יב: ציווי דריווש להמשיך את בניית בית המקדש

דריווש ציווה את תתני (שם של שליט) לאפשר ליהודים להמשיך את בניית בית המקדש וגם לממן את בניית בית המקדש ואת הקורבנות שיקריבו בו. דריווש אף כתב והזהיר שכל מי שיפריע למלאכת בניית המקדש או יחבל (יקלקל) בו, יענש בחומרה רבה.

בציווי דריווש ובהצהרת כורש יש רשות ליהודים לבנות את בית המקדש. אך דריווש הוסיף: (1) המימון לבניה והקורבנות יבוא מטעם המלך. (2) אזהרה למי שינסה להפריע או למנוע את בניית המקדש – הוא יענש בחומרה.

יג-טו: תוצאת הציווי של דריווש

הנביאים זכריה וחגי עודדו את העם וזרזו אותו להמשיך לבנות את בית המקדש. חידוש הבנייה נעשה בשנה השניה למלכות דריווש, והבנייה הסתיימה ב'ג' אדר בשנה הששית למלכותו. וכך בעזרת כורש ודריווש מלכי פרס ובעזרת הנביאים זכריה וחגי הסתיימה בניית בית המקדש השני כעבור 4 שנים.

טז-יח: חנוכת בית המקדש השני

כל העם חגג בשמחה והקריבו הרבה קורבנות. בין האר הקריבו 12 עזים כנגד 12 שבטי ישראל כדי לכפר עליהם. הדבר מסמל שבית המקדש הוא של כל העם ולא רק של הבונים. נשים לב לכמה עובדות:

- 1) התיאור של חנוכת המקדש הוא קצר מאוד, בעיקר אם משווים אותו לתיאור חנוכת בית ראשון בימי שלמה (ראו מלכים א פרק ח).
- 2) בתיאור החנוכה לא ציין הכתוב את זרובבל וישוע בן יוצדק, מה שמבשר את השינוי הצפוי בהנהגת העם מכאן ואילך
- 3) יש מעט ביטויי שמחה כי א) בית המקדש היה פחות מפואר גדול ומרשים מבית המקדש השני. ב) לא היה גילוי של השראת השכינה – לא ירדה אש משמים ושרפה את הקורבנות.
- 4) ישנו ביטוי לרצון לאחדות כל העם: הקריבו שנים עשר צפירי עזים מה שמעיד שהם היו מחוברים לראיית עומק שעם ישראל הוא שנים עשר שבטים, למרות שלא כולם נמצאים, שהרי עשרת השבטים גלו ונעלמו.

יט-כב: חגיגת הפסח

חג הפסח נחוג ביד בניסן בטהרה במשך שבעה ימים בשמחה כי ה' היטיב עמם וגם כי מלך אשור איפשר להם לבנות את המקדש.

הצרה: על אישיותם של חזי ולכריה הנביאים והצידוד שלהם לבנות את בית המקדש נלמד בספר חז"ל פרקיט א-ה. כלאחר הט ניהאו בתקופה סצדיין לא נבנה בית המקדש.